

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Conclusio affirmativa statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

ut probabiliori ex Thomistis adherent Bannez, Navarreta, & Zumel. Alij verò, ut Alvarez, Nazarius, Gonzales, Joannes à S. Thoma, & Salmanticenses, hanc sententiam absolute rejiciunt, & voluntatem antecedentem salvandi omnes homines, esse in Deo proprie & formaliter, & non solum eminenter, aut metaphoricè, arbitrantur. Unde fit

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico igitur, voluntatem antecedentem, quæ Deus vult omnes homines salvos fieri, proprie & formaliter, & non tantum metaphoricè, vel eminenter, in Deo reperiri.

61. Probatur primò: Si voluntas antecedens, quæ Deus vult omnes homines salvos fieri, non esset in Deo formaliter & proprie, sed metaphoricè tantum, vel eminenter, non esset voluntas beneplaciti, sed tantum signi: At hoc dici nequit: Ergo nec illud. Sequela Majoris patet, nam ut ait S. Thomas hic art. 11. *Voluntas proprie dicta vocatur voluntas beneplaciti, voluntas autem metaphoricè dicta est voluntas signi.* Minor verò suadetur ex eodem S. Doctore in 1. ad Timoth. cap. 2. lect. 1. ubi verba illa Apostoli, *Vult omnes homines salvos fieri*, exponens, hanc voluntatem reducit ad voluntatem beneplaciti. Id etiam expressè docet qu. 23. de verit. art. 3. his verbis: *Voluntas de Deo proprie dicitur, & hæc est voluntas beneplaciti, quæ per antecedentem & consequentem distinguitur.* Et in 1. dist. 47. qu. 1. art. 2. *Possumus* (inquit) *loqui de voluntate beneplaciti, vel signi; & de voluntate beneplaciti, vel consequente, vel antecedente.* Ergo juxta S. Thomam voluntas antecedens de salute omnium hominum, ad voluntatem beneplaciti refertur, subindeque reperitur in Deo proprie & formaliter, & non solum metaphoricè & eminenter. Idque exempla judicis & mercatoris quibus idem S. Doctor ad explicandum voluntatem antecedentem de salute omnium hominum, locis suprâ art. 1. citatis utitur, aperte declarant. Non enim metaphoricè tantum, & improprie, sed verè & realiter, pius & justus judex vult homicidam vivere, nisi aliunde graviore obstant considerationes, pax scilicet & tranquillitas reipublicæ, conservatio justitiæ &c. Similiter etiam quis dicat mercatorem imminente tempestate, non velle proprie & formaliter, sed metaphoricè tantum & improprie conservare merces, quamvis voluntate conditionatâ, nempe si non immineret naufragium, & non esset vitæ periculum?

62. Probatur secundo ratione quam indicat idem S. Doctor 1. ad Timoth. 2. lect. 3. explicans illum locum Apostoli, *Qui vult omnes homines salvos fieri*: ubi docet quod signat conservatio mercium, secundum se considerata, est bona & volibilis à mercatore; quamvis si consideretur ut causa naufragij, & ut ex illa sequitur submersio navis, non fit bona, nec ab ipso volibilis: ita in Deo salus omnium hominum secundum se, seu absolute considerata, habet rationem volibilis, quamvis si consideretur bonum divinæ justitiæ, & quod peccata puniantur, non fit bona, nec volibilis. Unde sic licet argumentari. Illud terminatum voluntatis divinæ, & est ab ipsa formaliter volitum, & non tantum metaphoricè, quod secundum se est bonum & volibile: At salus omnium hominum, secundum se considerata, est bona, &

Tom. I.

A volibilis; cum ut sic non consideretur ut impeditiva majoris boni: pulchritudinis scilicet universi, & manifestationis divinæ justitiæ erga reprobos, & misericordiæ erga electos: Ergo est à Deo volita proprie & formaliter, & non solum metaphoricè vel eminenter.

Tertiò suadetur conclusio. Deus vult formaliter, voluntate antecedenti, conversionem omnium peccatorum; cum illos in Scriptura invitet, & hortetur ad penitentiam, & cum asserat 1. Petri 1. se nolle aliquem perire, sed omnes ad penitentiam reverti: Ergo similiter vult eadem voluntate antecedenti illorum salutem. Consequentia est evidens, ille enim qui vult medium ordinatum ad aliquem finem, à fortiori censetur velle ipsum finem, eodem saltem modo quo vult medium ad illum conducens: unde cum penitentia, & conversio peccatoris, sit medium conducens ad salutem æternam; si Deus habet voluntatem veram & sinceram de conversione omnium peccatorum, verè etiam & sincere voluntate antecedenti vult illorum salutem.

64. Quartò probatur conclusio. Volitio libera quæ nunquam impleatur, non ex impotentia agentis, sed ex ipsius libera voluntate, & ex meritis objecti, nullam imperfectionem Deo repugnantem involvit: Ergo licet voluntas antecedens, quæ Deus vult omnes homines salvos fieri, sit inefficax ex ipsius volentis libera dispositione, & ex meritis ipsius objecti secundum se considerati, & ut præcendit à circumstantiis & conditionibus individualibus, admitti tamen debet ut formaliter & proprie existens in Deo, & non solum metaphoricè, vel eminenter.

65. Quod magis urgetur: In Deo dantur volitiones liberæ, subjektivè absolutæ, & conditionatæ objectivè, de conditione nunquam implenda, ut ostendimus Tract. præcedenti disp. 5. art. 1. constatque ex illis verbis Matth. 11. *Væ tibi Corozain, væ tibi Bethsaida, quia si in Tyro & Sidone facta fuissent virtutes quæ facta sunt in te, olim in cilicio & cinere penitentiam egissent.* Ubi penitentia Tyriorum præntiatur futura, & consequenter volita à Deo, sub conditione signorum & miraculorum Christi, quæ conditio apud Tyrios purificata non fuit, cum nunquam apud illos prædicta signa patrata fuerint: At volitiones istæ nunquam implentur, ex defectu conditionis: Ergo dantur absque imperfectione, formaliter in Deo volitiones liberæ, inefficaces, & nunquam implendæ: quare licet voluntas antecedens de salute omnium hominum sit inefficax, ex libera ipsius volentis dispositione, & nunquam impleatur, non tamen propterea negari debet, reperiri in Deo formaliter. Unde D. Thomas in 1. dist. 46. quæst. 1. art. 1. ad 2. *Voluntas antecedens potest dici conditionata, nec tamen est imperfectio ex parte voluntatis divinæ, sed ex parte voliti quod non accipitur cum omnibus circumstantiis quæ exiguntur ad rectum ordinem in salutem.*

66. Denique potest suaderi conclusio hac ratione. Sicut volitio efficax mediorum efficacium, supponit necessariò efficacem finis intentionem; ita volitio mediorum tantum sufficientium, necessariò præsupponit inefficacem saltem finis volitionem: Sed voluntas antecedens terminatur ad auxilia sufficientia ad salutem, eaque saltem præparat ac disponit: Ergo necessariò supponit, vel includit volitionem saltem inefficacem nostræ salutis, in Deo formaliter existentem. Minor constabit ex dicendis art. 5. Major verò facile suadetur:

G G g iij

- Tum quia velle media, & non ex amore finis, est præter intentionem, & veluti à casu operari, quod perfectissimo agenti repugnat. Tum etiam, quia electio & intentio sic comparantur in ordine appetibili, sicut assensus conclusionis & assensus præmissarum in ordine speculabili: Sed assensus conclusionis necessàriò oritur ex assensu præmissarum: Ergo electio medijs necessàriò præsupponit intentionem finis.
67. Dices, sufficere quòd volitio medijs procedat ex volitione finis virtuali, non autem requiri quòd formalem finis volitionem supponat; & sic volitio medijs & auxilijs sufficientium, supponere quidem voluntatem antecedentem salutis hominum, virtualiter, vel eminenter, non tamen formaliter in Deo existentem.
68. Sed contra primò: Volitio virtualis finis est volitio illius quatenus continentur in medijs: Sed ex illa, prout sic, nequit oriri medijs sufficientium volitio: Ergo nequit procedere ex volitione virtuali finis. Major constat, Minor probatur. Volitio finis ut in medijs contenti, est volitio ejus prout terminata ad media: Sed volitio medijs nequit oriri ex eorum volitione, aliàs à seipsa procederet, & à se causaretur, & seipsam præsupponeret: Ergo nequit oriri ex virtuali volitione finis.
69. Secundo, Volitio efficax medijs efficacis, oriri nequit ex efficaci volitione virtuali finis, sed necessàriò præsupponit efficacem volitionem formalem finis, ut demonstrant Thomistæ in Tractatu de prædestinatione, & ex hoc probant prædestinationem non supponere præscientiam meritum, ut ibidem ostendimus: Ergo nec volitio medijs sufficientium oriri potest ex virtuali volitione finis, sed formalem necessàriò præsupponit.

§. II.

Solvuntur objectiones.

70. **O**bjicies primò: D. Chrysostomus homil. 1. in Epist. ad Ephes. dicit quòd Deus *valde cupit, valde desiderat nostram salutem*: At desiderium non est in Deo propriè & formaliter, sed impropriè tantùm & metaphoricè, ut infra disp. 6. art. 2. ostendimus: Ergo nec voluntas antecedens de salute omnium hominum.
71. Sed facillè respondetur, Chrysostomum ibi usurpare nomen desiderij late, & in ampla quadam significatione, quatenus ferventissimus amor alicujus rei, etiam præsentis & possessæ, desiderium ejus interdum appellatur. Unde de Angelis beatis, qui continuo Deum contemplantur & vident, dicitur 1. Petri 1. *In quem desiderant Angeli prospicere*. Ut ergo Chrysostomus significaret esse in Deo ardentissimum nostræ salutis amorem, & veram ac sinceram voluntatem salvandi homines, eam desiderium appellavit.
72. Objicies secundo, Nulla voluntas inefficax potest esse propriè & formaliter in Deo: Sed voluntas antecedens salvandi omnes homines est inefficax in reprobis, ut constat: Ergo non est in Deo formaliter, sed tantùm metaphoricè; nec est voluntas beneplaciti, sed signi. Minor patet, Major probatur primò: quia omnis voluntas Dei secundùm Scripturam est efficax, & semper impletur: dicitur enim Isaia 46. *Omnis voluntas mea fiet*. Et Psal. 134. *Omnia quæcumque voluit Dominus, fecit*. Secundo probatur: Omnis voluntas inefficax, & carens effectu, dicit imperfe-

ctionem: Ergo non est in Deo formaliter.

Respondeo negando Majorem, ad cujus primam probationem dicendum est, illa testimonia Scripturæ, & similia, intelligenda esse de voluntate Dei simpliciter, qualis est sola voluntas consequens, ut docet D. Thomas hic art. 6. ad 1. non verò de omni voluntate Dei, quæcumque illa sit: nam ex eadem Scriptura colligitur dari in Deo aliquam voluntatem, quæ non impletur, juxta illud Matth. 23. *Jerusalem Jerusalem quæ occidis Prophetas &c. quoties volui congregare filios tuos, & noluisti*, &c. Secundo dici potest quòd omnis voluntas Dei fiet, quia à nullo impeditur, nec ei aliquis resistere valet, sed si aliquando non impletur, est quia hoc ipsum est volitum ab eo, & sic sive aliquid fiat, sive non, totum est ex ejus voluntate: cum quo tamen stat, quòd in ordine ad effectum qui interdum non ponitur in re, dicitur inefficax. Unde ad secundam probationem ejusdem Majoris, dicendum est, dupliciter voluntatem aliquam dici posse inefficacem: primò ex aliquo impedimento extrinseco, vincente aut retardante efficaciam ipsius; secundo ex propria ordinatione & providentia ipsius volentis. Voluntas inefficax primo modo, est imperfecta, & non potest esse in Deo, non tamen si sit inefficax solum secundo modo: quo pacto voluntas antecedens quam Deus habet de salute omnium hominum, est inefficax, quia ex propria ordinatione & providentia sua, Deus vult quòd careat effectu, & sit inefficax. Hoc enim pertinet ad universalem provisorum, ita ordinare omnia ad suos fines, ut permittat quòd aliqua frustrerentur suo effectu, & talem finem non consequantur, quia nisi frustrerentur, sequeretur majora inconvenientia. Ut patet in ordine naturali, in quo Deus ordinat corruptionem & destructionem quorundam individuorum, ad conservationem alicujus speciei: v. g. quod leo devoret agnum, ad conservandam speciem leonis &c. Ita similiter in ordine supernaturali, Deus tanquam universalis provisor, providere debet per voluntatem antecedentem, quòd omnes homines sint capaces beatitudinis, quòd tendant quantum est de se in illam, & debet illis preparare per talem voluntatem media & auxilia sufficientia ad illam consequendam. Ut tamen locus detur mutabilitati, contingentiæ, & infirmitati liberi arbitrii, & ut manifestetur pulchritudo suæ justitiæ erga aliquos, & splendor suæ misericordiæ erga alios, debet per voluntatem consequentem, non velle efficaciter salutem aliquorum, eisque denegare media efficaciam ad illam consequendam.

Objicies tertio: Si daretur in Deo voluntas antecedens salvandi omnes homines, vel illa terminaretur ad salutem illorum ut futuram, vel solum ut merè possibilem: Primum dici nequit, cum salus reproborum reverà futura non sit; de illa enim nunquam verificabitur quod de facto sit. Nec secundum, quia ut supra ostendimus, Deus non vult nec amat ea quæ sunt in statu merè possibilitatis: Ergo talis voluntas non datur in Deo.

Respondeo voluntatem illam terminari ad gloriam & salutem reproborum, non ut purè possibilem, sed ut futuram, non quidem futuratione completâ & perfectâ, sed imperfectâ & inchoatâ. Pro cujus intelligentia

Notandum primò: Futurationem rerum à causis defumi, non ut præcisè in actu primo consideratis, à quibus prout sic possibilitas defumitur, sed ut determinatis ad dandam illis existentiam.